

novi jablani so imele ose veliko gnjezdo, tako veliko kakor bokalski lonec. Kakor znano, izmislijo si otroci vse, kar je pametno in neumno; tako smo se tudi mi nekoč domenili, da razbijemo osam ta lonec. Vedeli smo pa, da se bodo ose usule za nami, ko zapazijo našo nakano, zato sme se vže poprej zavarovali, kar se je dalo. „Če bodo brenčale ose za teboj, vrzi kaj od sebe in smukni urno skozi grmovje, ose bodo planile na tisto in pustile tebe,“ tako me je učil Rahlov Janko. „Vže dobro,“ dejal sem in lomil palico, da bi lučal posamezne koščke v osje gnjezdo. Janko je prvi zadel ter ga skoro polovico odbil. Takrat pa ose, zares „jezne kakor ose,“ venkaj, pa nad nas! Mi v tek, jaz vržem kapo od sebe in sem jo še precēj srečno odnesel, samo za vrat me je jedna vščipnila, toda po kapo nisem smel. Kakor hitro se je kdo približal jablani, brž je zabučalo. Šele zvečer sem rešil kapo in jo odslej srečno nosil tako dolgo, da se je ogulila in raztrgala. — Ti kapa, ti, — čeprav ti ne pravim „kapa kosmata“ — koliko si mi napravila skrbij in neprilik! No le trdno tiči na ročici, da te vsaj sedaj veter ne odnese!

* * *

Tako. Voz je naložen. Dobro bi še bilo, če bi ga povezal, pa bode menda vže tako tudi šlo. Marsikaj bi še rad spravil nanj, pa preveč nerad nakladam. Morda bi začel nalagati nov voz, kaj pravite? Toda, če bom imel dva voza svojega blaga, sodili boste vže, da sem imovit. No, no, kakor vže bode, saj se lahko zmenimo.

Če bi se ne videli več pri „mojem vozi“ — srečno! Koder bom vozaril ž njim, povsodi se bom spominjal tudi vas, dragi čitatelji „Vrtčevi,“ ki ste vse leto tako zvesto spremljali „moj voz“ ter bi bili gotovo brž priskočili, da se je pripetila kaka nesreča. Zakaj kakor sem vam vže pogosto zatrjeval, stvari, ki jih imam na vozi, so meni dragocene, saj so vse še iz tiste dobe, ko sem živel pri dragih stariših doma. A to veste, če pa ne veste, zapomnite si: „Pri solnci toplo, i pri materi sinu dobro.“

Kajtimar.

Počitniški spomini.

(Piše Basnigoj.)

(Konec.)

III.

dkar je murček ukradel Jankotov križavec, izgubil je tudi pri Jankotu vso veljavo. Nič več ni smel v njegovo sobico. Kedar je pa trkal po oknu in prosil, da bi mu Janko odprl, izpodrepil ga je le-ta in ga dobro oštel: „Boš šel, ti tat grdi, ti! Pojdi v tolmun po križavec, potem se smeš zopet vrniti!“ Škorec je zletel z okna in krakaje obsedel na orehu, ki je rastel blizu hiše, kakor bi se prav ciganski rogal dečku, katerega je oplenil za križavec.

Toda, kedar je ponoči tulil veter, in se je bližala huda ura, takrat je pa venderle pritajil svojo cigansko naravo ter je prav pohlevno praskal s kljunom

po Jankotovem oknu. Ali Janko je spal in ni mu odprl. Škorec po svoji ciganski pameti sodeč je pa mislil, da je Janko zares tako trdega srca in se ne da ome- čiti po mili prošnji ubogega ptiča, ki mora brez prenočišča vedriti v nevihti na orehu ali pa pod pajčinasto strešino. Tja gori ga je pa zaneslo samo jedenkrat.

Bližal se je viharen večer. Lastavice so letale nizko in hitro lovile mrčes. Zakaj čutile so, da bo nevihta. Treba je bilo poprej skrbeti za večerjo sebi in pa zevajočim kljunčkom, ki so gledali izpod slemena, kamor je ljubeznjiva ptica prilepila gnezdo. Tudi murčku se je tako zdelo, da bo treba ob svitu poiskati

zavetja; sicer ga bo pral dež na orehu, in sukala burja razkoneceno perje. Zato je zlezel pod strešino in kmalu dobil pripraven kotiček. „Tukaj na tej prečki,“ mislil si je, „bom dobro v zavetji. Da mi ni prej padlo v glavo! Lahko bi bil vže davno tukaj prenočeval in ne bi bilo treba prositi Jankota za prenočišče.“

Ko je moško koracaje in pokinkovaje z glavo ogledal novi domek, hitel je, da poišče večerje. Kam bi šel? Med pute! Kaj bi se drvil in podil za plenom, ko ima tako blizu vsega v obilici. Sedel je na orehovo vejo in leno pretezal peruti,

kakor pravi cigan, ki leži za leskovim grmom in zadovoljno gleda raztrgano obleko. Zakaj murčkova obleka je bila tudi taka, ki je pričala, da je v vednem ravsu in kavsu. In boja je tudi danes pričakoval na orehu. Komaj je prišla dekla z zobanjem, vže je bil murček med perotnino. In zopet je moral petelin priskočiti na pomoč in odgnati pretepača.

Murček je zletel v svoje skrivališče. Tam je še nekoliko pokrakal, obrnil in zasukal se trikrat, potem našopiril perje, glavo, kolikor mogel, skril, zamižal in zaspal. Po noči pritapa pod streho sosedov — črevljarjev muc. Strije Tomaž ni imel mačke. Zato je črevljarjev muc lovil svobodno po njegovem posestvu. In prav tisti večer so pri črevljarjevih prodali kravo, ko si je naš murček izbral podstrešno stanovanje. Ker pri črevljarjevih ni bilo več krave, tudi ni bilo mleka, in razvajeni muc je bil brez običajne večerje. Nekaj časa se je smukal in povijal krog matere črevljarke. Toda zastonj. Mati je ponavljala vedno: „Muc, muc, liske ni, večerje ni!“ Slednjič jo je menda muc razumel. Kajti potegnil jo je za peč, kar po letu ni bila njegova navada. Nekaj časa je predel in godrnjal na zapečku. Slednjič se mu je pa bržkone tako sanjalo v mačji glavi, da brez večerje biti ni prijetno. Poskočil je s peči in šel k sosedovim na lov.

Pod streho je poslušal, gledal, vohal in prežal, kje bi kaj začutil. Dolgo časa je bilo vse tiho. Kar se oglasi in zakriči murček. Gotovo se je še v sanjah pretepal in pulil s kokoši. „Aha, muc, to-le bo zate!“ Tako se je zdelo mačku, in oprezno, kakor gre to na lov, plazi se proti skorčevemu skrivališču. Vže je prav blizu. Potuhne se, oči mu žare kot ogenj, niti ne trene ne. Le dolge brke mu migajo, kakor bi se vže veselile slastnega oblizka. Še enkrat premeri daljavo z očmi in puh! — plane nad škorca. To vam je bil polom! Prečka, na kateri je čepel škorec, se sproži in prevali po podu. Muc je zgrabil škorca premalo globoko. Izpulil mu je le perje, škorec se je pa izmotal iz njegovih krempljev in kričeč in vreščeč frčal pod streho ter se zaletaval v tramove in vezi. Zakaj tema je bila kakor v rogu. Ko je muc videl, da mu je izpodletel naskok, sramoval se je in se potepeno vrnil domov ter bil brez večerje. Murček je pa poiskal lino in sfrcal na oreh misleč, da je venderle bolje brez skrbi spati na orehu ter nekoliko potrpeti, kakor pa spati pod streho in biti v smrtni nevarnosti.

Drugi dan pride k črevljarjevim mesar in prinese denar za kupljeno kravo. Zgovarjala sta se kar na dvorišči črevljar in mesar. Zakaj mesar je gnal tele s seboj in s teletom ni, da bi hodil v hišo. Ko je oče črevljar spravil denar, prigovarjal je mesarju, naj navrže še nekaj za pridav, ker mu je dal tako cenó pa tako živino. Mesar se je krčil in trdil, da je krava preplačana, in tako sta besedovala moža na dvorišči. V tem je pa priletel murček skozi odprto okno v črevljarjevo sobo in prevrnil najpreje cvetlico, ki je bila na oknu. Potem se je pa zakadil na predalnik. Potruskal je zrcalo, metal na tla podobice, posodice in kar mu je prišlo pod zevajoči kljun. Vse to je videl muc, ki je čepel pod črevljarskim stolom in „vlekel dreto,“ kakor je pravil oče črevljar. Spoznal je plen, ki mu je ušel po noči. Zato se je sedaj toliko bolje pripravljal, da se zažene nad murčka. Ali predolgo se je pripravljaj. Mesarjev pes privoha skozi odprta vrata. Zagledavši mačka, prasne naravnost nanj in prevrne stol, mizico, na kateri je bilo črevljarsko orodje. Maček se pa še urneje zasuče in ne da bi bil skočil nad murčka, puhne

skozi okno in srečno uide. Tedaj pride črevljar v sobo. Slišal je ropot. Kako vskipi, ko zagleda po tleh šila in kopita, sukanec in smolo, kladivo in klopčič — in ah — drage posodice, ki so stale na predalniku, na tleh — razbite! Na predalniku gospodari pa murček. Kdo drugi je tega kriv, kot pritepeni škorec! Pes ne bi bil preobračal mize in stola, ko bi ne bilo murčka; gotovo se je zaletel pes nanj. Ta sklep je bil naglo dovršen in potrjen v črevljarjevi glavi; črevljarski jermen zasiče po zraku in murček pade — pred psa. Ta ga stisne, — in murčka ni bilo več.

Prišel je Janko, prišli še drugi dečki in so zagrebli tiča pod orehom, na katerem je prenočeval. Muc je bil takrat tudi pri pogrebu — na orehu. Jankotu je bilo vender nekoliko žal po škorcju. Imel je krščansko srce, katero odpušča tudi sovražnikom. Muc se je pa oblizoval in umival ter se posmehoval škorcju: „Meni je bila namenjena smrt, pa je tebe zadela. Prav ti je!“ Hudobni muc!

* * *

Oče črevljar je potem rohnol na Jankotom in zahteval, da mu povrne škodo. Jokaje je prosil strijca Janko, naj poplača črevljarja. Strije je škodo poplašal, ali obljubil povedati očetju, kaj je napravil s škorcjem. In strije je res povedal; sam sem ga slišal. Oče Jankotov je pa rekel: „Strijcu moraš povrniti, kar je za te plačal. Zato ti ne prinese letos Miklavž, niti ne dobiš božičnih daril. Vse to bomo poslali strijcu, da boš pomnil, kako iz malega raste veliko — da je jedna nepremišljenost in samovoljnost pogosto vzrok mnogim nečrečam!“

Sedaj pa prašajte Jankota, če mu je kaj prinesel Miklavž. Mislim, da ne. Zakaj očetova beseda drži, kakor bi pribil.

Ure ni.

(Prizor na Miklavževo jutro.)

(*Kmetiška soba. Zadaaj vrata v izbo. Na mizi 4 košarice z Miklavževimi darili.*)

(Osebe: Babica; Jožek, Ciril, Tonek, Milka — vnuki.)

Jožek:

(prišedši skozi izbina vrata babici, ki kleči pri peči.)

Nikari ne klečite, ljuba mati,
Tako neznansko dolgo. Dovolite,
Da vsaj nekoliko pogledamo —
Na mizo.

Babica:

Jožek, mir in naglo v postelj!

(Jožek smukne skozi vrata v izbo, pa se kmalu
zopet prikaže.)

Jožek:

Lepo vas prosim, mati, dovolite,
Da grem pogledat, če zares prinesel
Miklavž mi uro je z verižico.
Potem pa zopet pod odejo smuknem.

Babica:

Kaj res bom dvakrat morala veleti?
Takoj! in čakaj mirno, da pokličem.

(*Za se.*)

Ti ljubi Bog, kako so ti natečni!
Sicer bi trebalo navora, da